

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reverendi Dom. D.|| Leonardi || Rvbeni SS. Theolo-||giae
Licentiati Abbatis || Ordinis D. Benedicti Mo-||nasterij
Sanctorum Apostolorum Petri & || Pauli Abdinckouensis,
in ciuitate || ...**

Ruben, Leonhard

Padibornae, 600 [i.e. 1600]

VD16 R 3400

Cap. XX. Falsos prophetas esse sine pace, parentibus inobedientes, pascentes semetipsos, personarum acceptores, pietatis abnegatores, pollutos, proditores, proficere in peius, proteruos, puluillorum ...

[urn:nbn:de:bvb:12-bsb10194563-1](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bvb:12-bsb10194563-1)

*aucauimus corā te, & bibimus, & in plateis no-
 stris docuisti, & dicet vobis. Nescio vos unde
 sitis: discedite à me omnes operarij iniquitatis.
 Ibi erit fletus & stridor dentium: cum videri-
 ris Abraham, & Isaac & Iacob, & omnes pro-
 phetas in regno Dei, vos autem expelli foras.
 Similia Christus Matth. 7. cum de falsis
 prophetis, lupis rapacibus & eorum fru-
 ctibus disseruit.*

CAPVT XX.

**FALSOS PROPHE-
 TAS**
 esse sine pace, parentibus inobe-
 dientes, pascentes semetipfos,
 personarum acceptores, pieta-
 tis abnegatores, pollutos, pro-
 ditores proficere in peius, pro-
 teruos, puluillorum sub om-
 nium axillis futores &
 factores.

GRaues certè tituli rem grauiorem &
 magis detestandam præ se ferentes.
 Ac primò quidem quis eos pacis ama-
 tores

tores dixerit, cum scriptum sit psal. 118. 165
Pax multa diligentibus legem tuam Domine.
 & Leuit. 26. 3. certius id confirmet Domi-
 nus. *Si, inquit, in præceptis meis ambula-*
ueritis, & mandata mea custodieritis, &
feceritis ea, dabo vobis pluuias temporibus
suis, & terra gignet germen suum, & pomis
arbores replebuntur. Apprehendet messium
tritura vindemiam, & vindemia apprehen-
det sementem; & comedetis panem vestrum
in saturitate, & absq; pauore habitabitis in
terra vestra. Dabo pacem in finibus vestris:
dormietis & non erit qui exterreat. Aufe-
ram malas bestias; & gladius non transibit
terminos vestros. Persequemini inimicos ve-
stros, & corruent coram vobis. Persequentur
quinq; de vestris centum alienos, & centum de
vobis decē milia: cadent inimici vestri gladio
in conspectu vestro. Sic versa vice legis Dei &
 diuinorum præceptorum nulla est reuer-
 rentia, vbi à Luthero scribitur, vt superius
 docuimus, præcepta Decalogi ad Christiana-
 nos nõ pertinere: Atq; adeo cõtra expres-
 sam D. Iohannis apostoli sententiam 1.
 Iohannis 4. 3. *Mandata eius graua non*
sunt. nulla pax sperari potest, sed intesti-
 num & domesticum Christianorum dis-
 sidium, vt cap. 5. ostendimus. *Non enim est*
 pax

pax impijs dicit Dominus Isai. 48.22. Sapiens corde est Deus, inquit Iob. 9. 4. & fortis robore, quis restitit ei, & pacem habuit? Licet enim nomine pacis aliquando veniant, vt capite 6. docuimus, tamen vt est psal. 27. 3. loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem in cordibus eorum. Da illis secundum opera eorum & secundum nequitiam adinventionum ipsorum: secundum opera manuum eorum tribue illis: redde retributionem eorum ipsis. Hoc asserit D. Paulus 2. Tim. 3. 3. homines sine affectione, sine pace, criminatores, incontinentes, immites, sine benignitate, &c.

Secundum in hoc capite est, eos parentibus esse inobedientes, id quod D. Paulus in iam citata epistola 2. Timoth. 3. 1. asserit dicens. *Hoc autem scito, quod in nouissimis diebus instabunt tempora periculosa, & erunt homines seipso amantes, cupidi, elati, superbi, blasphemi, parentibus non obedientes, &c.* Quo certè nomine sempiterno maledicto se reddunt obnoxios. Hinc Deuter. 27. 16. *Maledictus qui non honorat patrem suum & matrem suam, & dicet omnis populus, Amen.* & Leuit. 20. 9. *Qui maledixerit patri suo aut matri, morte moriatur, patri matriq; qui maledixerit sanguis eius sit super eum.* Maledicto ergo obnoxius Lutherus cum suis af-

2. parentibus sunt inobedientes.

Y seclis,

feclis, qui parentes à quibus in Christo genitus est & Ecclesiam matrem tot calumnijs oneravit, & pastores, & Pontifices summos, Ecclesiæ Catholicæ doctores tot conuitijs subsannauit: vt capite 9. fusius ostendimus. *Si genuerit homo, inquit Dominus Deut. 21. 18. filium contumacem & proteruum, qui non audierit patris & matris imperium, & coërcitus obedire contempserit: apprehendent eum, & ducent ad seniores ciuitatis illius, & ad portã iudicij, dicentq; ad eos. Filius noster iste proteruus & cõtumax est, monita nostra audire contēnit, cõmessationib; vacat, & luxuria atq; cõuiujs: lapidib; eũ obruet populus ciuitatis, & morietur, vt auferatis malum de medio vestri, & vniversus Israel audiēs pertimescat.* Sic è contrario obedientes Ecclesiæ filij omni benedictione firmantur,

Honor iuxta id Eccl. 3. 5. Sicut qui thesaurizat, ita parētum & qui honorificat matrem suam. Qui honorat quantum patrem suum, iucundabitur in filijs, & in die laudetur. orationis suæ exaudietur. Qui honorat patrem suum, vita viuet longiore: & qui obedit patri, refrigerabit matrem. Qui timet Dominum, honorat parentes, & quasi Dominis seruiet his qui se genuerunt. In opere & sermone, & omni patientia honora patrem tuum, vt superveniat tibi benedictio à Deo, & benedictio illius

illius in nouissimo maneat. Benedictio patris firmat domos filiorum: maledictio autem matris eradicat fundamenta. Ne gloriaris in contumelia patris tui: non enim est tibi gloria, sed confusio; gloria enim hominis ex honore patris sui, & dedecus filij pater sine honore. Fili, suscipe senectam patris tui, & non contristes eum in vita illius: & si defecerit sensu, venianda, & ne spernas eum in virtute tua, eleemosyna enim patris non erit in obliuione. Nam pro peccato matris restituetur tibi bonum, & in iustitia edificabitur tibi, & in die tribulationis commemorabitur tui, & sicut in sereno glacies, soluentur peccata tua. Quam male fama est, qui derelinquit patrem & maledictus a Deo, qui exasperat matrem.

Tertium est quod pascant semetipsos. Hinc D. Iudas vers. 12. *Hi sunt in epulis suis macule conuiuantes sine timore, semetipsos pascentes.* Quod & pròh dolor multi catholicorum faciunt, non attendentes ad id, quod Dominus Ezechielis 34. 2. dicit: *Fili hominis propheta de pastoribus Israel: propheta & dices pastoribus, Hec dicit Dominus Deus. Va pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos: nonne greges a pastoribus pascuntur? lac comedebatis, & lanis operiebamini: & quod crassum erat occidebatis: gregem autem meum*

3. pasce
semetip-
sos.

non pascebatis. Quod infirmum fuit non consolidastis, & quod egrotum, non sanastis; quod confractum est, non alligastis, & quod absectum est non reduxistis, & quod perierat, non quaesistis, &c. & ver. 8. Vivo ego, dicit Dominus Deus quia pro eo quod facti sunt greges mei in rapinam, & oves mea in deuoracionem omnium bestiarum agri: eo quod non esset pastor, neq; enim quaesierunt pastores mei gregem meum, sed pascebant pastores semetipsos, & greges meos non pascebant, propterea pastores audite verbum Domini. Hac dicit Dominus Deus. Ecce ego ipse super pastores, requiram gregem meum de manu eorum, & cessare faciam eos ut ultra non pascant gregem meum, nec pascant amplius pastores semetipsos.

4. Sunt personarum acceptores.

Quartò sunt personarum acceptores. Hinc Iudas in sua epistola ver. 16. Hi sunt, inquit, murmuratores, querulosi, secundum desideria sua ambulantes, mirantes personas questus causa, &c. hoc est, ditiores, à quibus beneficia & munera sperant. Fratres, inquit D. Iac. c. 2. 1. nolite in personarum acceptatione habere fidem Domini nostri Iesu Christi. Etensim si introiret in conuentum vestrum vir aureum annulum habens in veste candida, introierit autem & pauper in sordido habitu, & intendatis in eum qui indutus est veste praecelara, &c.

ra, & dixeritis ei. Tu sede hic bene; pauperi autem dicatis. Tu sta illic; aut sede sub scabbello pedum meorum, nonne iudicatis apud vosmetipsos, & facti estis iudices cogitationum iniquarum? &c. Sic pauperes diuites in fide, & hæredes regni cum Lazaro ubiq; iacent, ubiq; contemnantur, & diuites cum epulone diuite & splendida veste induto primas ubiq; tenent. Si personas, inquit loco citato D. Iacobus ver. 9. accipitis, peccatum operamini, redarguti à lege quasi transgressores.

Quintò sunt pietatis omnis abnegato-
res. Hinc D. Paulus 2. Tim. 3. 5. depingens
illos, inquit, *Voluptatum amatores magis
quam Dei: habentes speciem quidem pietatis,
virtutem autem eius abnegantes.* Et hos de-
uita. Hi sunt similes Aman, qui pietatem
Iudæorum sua crudelitate, vt inquit He-
ster cap. 16. 10. commaculauit. Interim
nostri sunt *viri illi misericordia Eccl. 44. 10.
quorum pietates non defecerunt, quorum ne-
potes hæreditas sancta, in quibus Isai. 11. 2.
est spiritus scientiæ & pietatis.* Nostra Ie-
rusalem cælestis, cui Baruch 5. 4. *nominabi-
tur à Deo nomen sempiternum. Pax iustitiæ
& honor pietatis.* Noster Iosias, qui Eccles.
49. 4. *gubernauit ad Dominum cor suum, &
in die-*

5. pietatis
abnegat.

in die-

in diebus peccatorum corroboravit pietatem. Noster Onias Pontifex, qui ob pietatem apud reges & principes summo loco 2. Machab. 3. 1. scribitur fuisse. Apud nos sunt qui ut piè vixerunt, & omnia pietatis monumenta viui venerati sunt: ita etiam cum pietate dormitionem accipiunt, & optimã in cælo 2. Mach. 12. 46. repositam habent gratiam. Pietas enim, ut est 1. Timot. 4. 8. ad omnia utilis est, promissionem habens vite, que nunc est, & futura, cum psalm. 36. 28. semen & reliquia impiorum peribunt.

6. Polluti Sexto sunt polluti, hinc Ierem. 23. 11. sunt, & Propheta & sacerdos polluti sunt, & in domo quatuor- mea inueni malum eorũ, ait Dominus. & v. 15. decim pol- Ecce ego cibabo eos absynthio, & potabo eos lutionum felle, a Prophetis enim Ierusalem egressa est genera. pollutio super omnem terram. Quæ verò pollutionum genera in sacris literis obseruari possunt, quibus nostri falsi prophetæ cor- **1. Polluũ** ruperunt terram, tradam breuiter. Ac pri- **an-** mō quidem fiunt polluti anathemate, ut **themate.** Acham filius Chamri. Hinc Iosue 7. 12. ait Dominus. Non poterit stare Israel ante hos- tes suos, eosq; fugiet: quia pollutus est anathe- mate. Non ero ultra vobiscum, donec contera- **Acham** vis eum, qui huius sceleris reus est; Surge, san- **furem.** ctifica populum, & dic eis, Sanctificamini in crasti-

rastrinum, hoc enim dicit Dominus Deus Israel, Anathema in medio tui est Israel: non poteris stare coram hostibus tuis, donec deleatur ex te qui hoc contaminatus est scelere. viderat siquidem. Acham vt est v. 21. inter spolia Hiericho pallium coccineum valde bonum, & ducentos siclos argenti, regulamq; auream quinquaginta siclorum, quæ abstulit, & tandem cum omni tabernaculo, & pecudibus, & supellectili & furto exusto perijt. Quot verò furta cõmiserint falsi prophetæ cum anathemate, ostendimus capite 2. vers. 5. & 12. vt mirum non sit DEVM non esse in medio istorum anathemate furti pollutorum.

Secundò polluuntur in conscientia, Conscientia enim illorum, vt est 1. Corinth. 8. 7. cum sit infirma, polluitur. De quorum conscientia egimus capite 4. & 13. Tertiò polluunt domum domini Ezech. 44. 7. Polluunt, inquit, domum meam: & offertis panes meos, adipem & sanguinem; & dissoluitis pactum meum in omnibus sceleribus vestris. Et non seruastis præcepta sanctuarij mei. Ad quæ præcepta alludens Dominus inquit Leuit. 18. 30. Custodite mandata mea. Nolite facere, quæ fecerunt hi qui fuerunt ante vos, & ne polluamini in eis: ego Dominus Deus vester.

3. Domi
 Domini.

At ubi sunt apud eos mandata Domini?
 Ad oblationes si respicis, locum habet il-
 lud Malachix I. 7. *offeretis super altare meum*
panem pollutum: & dicitis, in quo pollui-
muste? In eo quo dicitis, Mensa Domi-
ni despecta est. Vbi quicquid offerebatur, si-
ne macula esse debebat, Leuit. 22. 21. &
paulò post, quod futurum erat in nouo te-
stamento à pijs, subiungens vers. 11. Ab
ortu solis, ait, usq; ad occasum, magnum est
nomen meum in Gentibus, & in omni loco sa-
crificatur & offertur nomini meo oblatio munda:
hæreticis verò loquens: Et vos, inquit,
polluistis illud in eo quod dicitis, Mensa Do-
mini contaminata est; & quod superponitur,
contemptibile est, sicut contemptibiliter de
 Sacra Eucharistia loquuntur cum Iudæis
 & Capharnaitis, vt infra capite 22. cum de
 canum natura ex sacris literis agemus, ostē-
 demus. Hinc inter nefanda Donatistarum
 flagitia de subuersis altaribus, de stupratis
 sanctimonialibus, Eucharistiæ contume-
 lia, &c. narrat Optatus Episcopus Mileui-
 tanus libro 2. de schismate Donatistarum,
 Urbanum Formensem & Felicem Idi-
 crensensem Donatistarum Episcopos sacrum
 Chrisma impiè violasse in Mauritania.
 dant &c. *Et quod vobis, inquit, leue videtur, facinosa*
imma-

*Mensa
 Domini
 polluta cō
 taminata
 & contē-
 ptibilis
 hereticis.*

*Donati-
 starum
 impietas,
 qui Eu-
 charistiā
 canibus
 dant &c.*

immane cōmissū est: ut omnia sacrosancta supra memorati vestri Episcopi violaret. Iusserūt Eucharistiā canibus fundi, non sine signo diuini iudicij. Nam ydē canes accensirabie, ipsos Dominos suos quasi latrones sancti corporis reos, dente vindice tanquam ignotos & inimicos la-
 nauerunt. Ampullam quoq; Chrismatis per fenestram ut frangerent, iactauerunt, & cum casum adiuuaret abiectio, non defuit manus angelica, que ampullam spiritali subuectione deduceret, proiecta casum sentire non potuit, Deo muniente illa inter saxa confedit.

5. Ampulla chris-
 matis
 miraculo-
 se conser-
 uatur.

Quartò polluantur in eo, quod egrediuntur sancta Dei loca. Hinc Leuit. cap. 21. 12. de summo Pontifice & sacerdotibus Dominus loquēs. Nō egredietur, inquit, de sanctis, ne polluat sanctuarium Domini, quia oleum sancta vntionis Dei super eam est, ego Dominus. Lutherum, Bucerum & similes excusso sacro religionis habitu, ex locis sanctis ad seculum transfugas fuisse, vt capite II. docuimus, seseq; cum transfugis Monialibus polluisse, nemini dubium est, ac demum in medio hominum, quibus polluta sunt labia, habitasse aliter quàm Isaias calculo mundatus ignito Isai. 6. 5. certissimum est.

Quintò sunt qui polluantur in idolis, 4. pollū.

Y 5

vt

314 DE FALSIS PROPHETIS,

vt constat Ezech. 20. 7. *In idolis Egypti nolite pollui.* Sic Ierusalem Ezech. 22. 3. fecit. *Ciuitas, inquit, effundens sanguinem in medio sui, vt veniat tempus eius: & que fecit idola contra semetipsam, vt pollueretur. In sanguine tuo, qui a te effusus est, & in idolis tuis que fecisti, polluta es: propterea dedi te opprobrium Gentibus, & irrisionem vniuersis terris.* Similia capit. 20. 18. & capit. 23. 30. Nostri temporis falsos prophetas idololatrias esse, ostendimus superiori capite 16. & fusiùs toto nostro lib. 3. de Idololatria.

Sextò polluantur infontiuù cruore, hinc Num. 35. 33. *Ne polluatis terram habitationis vestra, qua infontium cruore maculatur.* Nec aliter expiari potest nisi per eius sanguinem, qui alterius sanguinem fuderit. Id Luthero, Munstero, Phifero maximè conuenire crudelis belli rustici auctoribus capite quinto ostendimus, & maximè Luthero, qui manus Christianorum Principum in sanguine Pontificum & Cardinalium lauari voluit, Sed quid Isaias cap. 1. 15. *Cùm extenderitis manus vestras, auertam oculos meos à vobis: & cùm multiplicaueritis orationem, non exaudiam, manus enim vestrae sanguine plene sunt, & capite 59. 3. Manus vestrae polluta sunt sanguine, & digi-*

6. Infon-
tium san-
guine.

ti vestri iniquitate: labia vestra locuta sunt,
mendacium, & lingua vestra iniquitatem fa-
tur. Hinc Ieremias de Ierusalem terrena
Thren. 4. 13. loquens. Propter peccata pro-
phetarum eius, & iniquitates sacerdotum eius,
qui effuderunt in medio eius sanguinem iusto-
rum, errauerunt caci in plateis, polluti sunt
sanguine.

Septimò, quia polluunt nomen Do-
mini, ita Leu. 19. 12. & 20. 3. & 21. 6. & 22.
32. Ieremiæ 7. 30. Ezechielis 20. 39. & 36. 20.
& 43. 8. id satis ostendimus de falsis pro-
phetis, cum capit. 7. de eorum blasphemia
egimus.

Octauò, nocturnis somnijs, Deut. 23.
10. multò magis incestuosis & sacrilegis
congressibus, de quibus cap. 17. egimus.

Nonò, oblationibus, dum optima quæ-
que sibi seruant, contra illud Num. 18. 32.
*Non peccabitis super hoc, egregia vobis & pin-
guia reseruantes: ne polluatis oblationes filio-
rum Israel, & moriamini: Qui enim sunt,
qui thesauros Ecclesiarum & Monasterio-
rum diripuerunt, & diripiendos docue-
runt, nisi illi? Vide quæ diximus mem-
bro tertio paulò superius. Decimò, per-
iurio. Hinc Leuitici 19. 12. Non periurabis
in nomine meo, nec pollues nomen Dei tui.*

Hinc

7. polluit
nomen
Domini.

8. No-
cturnis
pollutio-
nibus.

9. Obla-
tionibus
iniquis.

10. Per-
iurio.

ii. pollu-
unt Sab-
batha.
Hinc Christus, Matth. 5. 34. 34. *Non per-
iurabis, reddes autem Domino iuramenta
tua, ut enim periurus, Eccles. 9. 2. sic & ille
qui verum deierat. Quibus Christus testis
erit velox, Malachiæ 3. 5. quibus & lex i.
Timoth. 1. 10.*

Calvinus
collit dies
festos.

Vndecimò polluant Sabbatha. Hinc
Ezech. cap. 22. 8. *Sanctuaria mea spreuistis
& Sabbatha mea polluistis. Viri detractores
fuerunt in te, ad effundendum sanguinem, &
super montes comederunt in te, scelus operati
sunt in medio tui. Quàm paruo honore
Sabbatha & dies festi habeantur, testatur
Hieronymus Bolzec in vita Caluini, cùm
docet eum Geneuæ & alijs locis sustulisse
diem festum Natiuitatis Dominicæ, quem
tamen exercitus angelorum Lucæ 2. vene-
ratus est; prohibuisse etiam ne vlli illo die
daretur cõmunio: minari etiã Geneuenses
ijs, qui officinas habent eo die clausas, car-
ceris pœnam. Lindanus testatur lib. de I-
dolis fugiendis, cap. 53. anno 1574. in pub-
lica quadam Synodo illorum, sublatum fe-
stum natiuitatis Christi. Hiccine est zelus,
amor & reuerentia erga Christi Incarna-
tionem & Natiuitatem admirandã? Hoc-
cine est Euangelij Christi præcones agere?
Hoccine cum sancto angelo loqui pastoribus*

bus Luc. 2. 10. *Nolite timere: Ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus est vobis hodie saluator, qui est Christus Dominus in ciuitate Dauid? Manifeste, inquit D. Paulus 1. Tim. 3. 16. magnum est pietatis Sacramentum, quod manifestatum est in carne, iustificatum est in Spiritu, apparuit angelis, predicatum est gentibus, creditum est in mundo, assumptum est in gloria. In cuius beneficij commemoratione: vt aliarum etiam festiuitatũ & sabbathorum, Ecclesia nostra se fatetur imitatricem Mathathie 1. Mach. 2. Matha- 34. atq; ideo est in beatorum numero se- thie pie-
 cundum illud Isa 56. 2. *Beatus, inquit, vir tas.*
qui facit hoc, & filius hominis qui apprehen-
dit, istud: custodiens Sabbathum ne polluat il-
lud, custodiens manus suas ne faciat omne ma-
lum. Quid verò impij, qui gloriati sunt in
medio solennitatis Domini, dicent? Audi
Dauid dicentem psalm. 73. 7. Incenderunt
igni sanctuarium tuum in terra: polluerunt
tabernaculum nominis tui. Dixerunt in
corde suo cognatio eorum simul. Quiescere
*faciamus omnes dies festos Dei à terra, &c.**

Duodecimò polluent sacerdotium, & 12. pollui-
 ius sacerdotale, contra quos agens Esdras *unt ius sa*
 2. Esd. 13. 29, orat, *Recordare Domine Deus cerdotale*

meu

meus aduersum eos, qui polluant sacerdotium, inſq; ſacerdotale & Leuiticum. Recordare ergo Domine aduersum Lutherum, qui non tantum polluit, ſed & igne, vt ſuperius diximus, cōcremauit ius Canonicum, quo ſacerdotale & Leuiticum ius præter ſacras literas continentur.

13. San-
ctuarium
Domini.

Taberna-
lum &
templum
Domini.

Decimotertiò ſanctuarium Domini polluant, & dicunt Ezech. 25. 3. cum Ammonitis. *Euge euge ſuper ſanctuarium Domini, quia pollutum eſt.* Vide eundem prophetam de eius pollutione cap. 22. 8. 26. & 23. 38. 39. 24. 21. Dan. 11. 31. Sophon. 3. 4. Sic polluant tabernaculum Domini, psal. 73. 7. vt diximus. Contra quos orat Iudith cap. 9. 21. Sic templum Domini. Psal. 78. 1. 2. Machab. 10. 5. 2. Paral. 36. 14. vbi etiam nuncios & prophetas Dei ad eos miſſos nõ audiunt: ſic de noſtri temporis falſis prophetis & Antichriſti paranympis Daniel dicit cap. 11-31. *polluent ſanctuarium fortitudinis, & auferent iuge ſacrificium: & dabunt abominationem in deſolationem: & impij in teſtamentum ſimulabunt fraudulenter.* Eſtne ita Luthere, ſiccine agis & ſcribis de abrogando ſanctiſſimo Miſſæ ſacrificio? Pergit Daniel; *Populus autem ſciens Deum ſuum, obtinebit & faciet.*

Deci-

Decimoquartò & postremò polluunt *14. Vaga*
 fe vaga libidine, vxore proximi, Ezechiel. *libidine.*
 18. 6. & 33. 26. Stupris. Ezech. 23. 17. ita vt
 focrus cum nuru agat, Ezech. 22. 11. Imo
 grauiùs, vt filius cum matre, pater cum fi-
 lia, vt de Anabaptistis cap. 17. ostendimus,
 vt verè cõueniat nostris temporibus, quod
 Sapiens scribit Sap. 14. 22. *Et non suffecerat*
errasse eos circa Dei scientiam, sed & in ma-
gno viuentes inscieniã bello, tot & tam magna
mala pacem appellant. Aut enim filios suos
sacrificantes, aut obscura sacrificia facientes,
aut insania plenas vigilias habentes: neque
vitam, neq; nuptias mûdas iam custodiunt, sed
alius alium per inuidiam occidit, aut adulte-
rans contristat: & omnia commista sunt, san-
guis, homicidium, furtum, & fictio, corruptio
& infidelitas, turbatio, & periurium, tumultus
bonorum, Dei immemoratio, animarum inqui-
natio, natiuitatis immutatio, nuptiarum in-
constantia, inordinatio mœchia & impu-
dicitia. Hî polluti mundari nequeunt, nisi
 singulari quadam expiatione meriti, &
 aspersione sanctissimi sanguinis I E S V
 C H R I S T I, cuius figuram vide Numer.
 cap. 19. 20. expositione Origenis, & D.
 Cyrilli Alexandrini C H R I S T O ac-
 commodatam.

Septimum

7. sunt
prodito-
res.

Septimum est in hoc capite, eos esse proditores. Sic enim eos vocat D. Paulus in loco sæpe citato 2. Tim. 3. 4. Menelaus qui 2. Mach. 5. 15. legum & patriæ fuit proditor: & Lutherus legum exustor, similes sunt proditoribus Iudæis, qui quos Iudas Machabæus captiuos habebat, pecunia corrupti permiserunt effugere 2. Mach. 10. 22. Lutherus autem captiuas ducit mulierculas oneratas peccatis, aut ex carceribus fugientibus patrocinator. Similes Iudæ Iscarioti, qui fuit proditor Luc. 6. 16. Et superiori cap. 6. docuimus eos similes illis esse quibus D. Stephanus Act. 7. 52. loquitur. *Quem prophetarum non sunt persecuti patres vestri? Et occiderunt eos qui præ annunciabant de aduentu Iusti, cuius vos nunc proditores & homicide fuistis.* Digni certè, vt aut cū Menelao proditore ex editissima turri in aggestum cinerem præcipitentur 2. Mach. 13. 6. aut cum Iuda Actor. 1. 18. laqueo vitam finiant & crepent medij.

8. sunt
proterui.

Octauum est in hoc capite, eos esse proteruos. Sic eos depingit D. Paulus 2. Timoth. cap. 3. 4. *Proditores, inquit, proterui, tumidi.* Quam proteruiam satis superiorq; superioribus capit. 8. & 9. de Luthe-ro eiusq; similibus ostendimus: pœnam autem

autem horum ex capit. 21. 18. 20. Deuteronomij, membro secundo huius capituli deduximus.

Nonò, puluillos quales sub omnium axillis consuunt, vide apud Ezechielem in hæc verba de ijs scribentem, Ezech. c. 13. 17. *Et tu fili hominis, pone faciem tuam contra filias populi tui, quæ prophetant de corde suo: & vaticinare super eas, & dic. Hæc dicit Dominus Deus: Va qui consuunt puluillos sub omni cubito manus: & faciunt cervicalia sub capite vniverse ætatis ad capiendas animas: & cùm caperent animas populi mei, viuificabant animas eorum, & violabant me ad populum meum; propter pugillum hordei & fragmen panis, vt interficerent animas quæ non moriuntur, & viuificarent animas quæ non viuunt, mentientes populo meo credenti mendacijs. Propter hoc hæc dicit Dominus Deus, Ecce ego ad puluillos vestros, quibus vos capitis animas volantes; & dirumpam eos de brachijs vestris: & dimittam animas quas vos capitis, animas ad volandum. Et dirumpam cervicalia vestra, & liberabo populum meum de manu vestra, neq; erunt ultra in manibus vestris ad prædandum; Et scietis quia ego ~~sum~~ Dominus. Pro eo quod mœrere fecistis cor iusti mendaciter, quem*

Z

ego

ego non contristavi; & confortastis manus
 impij, ut non reuerteretur à via sua mala, &
 viueret: propterea vana non videbitis, & di-
 uinationes non diuinabitis amplius, & eruum
 populū meū de manu vestra, & scietis quia ego
 Dominus. Hinc similis populus eorū apud
 Isaiam cap. 30. 9. Populus, inquit, ad ira-
 cundiam prouocans est, & filij mendaces, filij
 nolentes audire legem Dei. Qui dicunt viden-
 tibus, Nolite videre: & aspicientibus, Nolite
 aspicere ea quæ recta sunt: loquimini nobis
 placentia, videte nobis errores. Auferte à
 me viam, declinate à me semitam,

cesset à facie nostra san-
 ctus Israel.

* *
 *

CAPVT